

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ,
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2048

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ ΡΑΔΙΟΣΥΧΝΟΤΗΤΩΝ (800 MHz, 1470 MHz, 2600 MHz, 3600 MHz) ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ/ΣΧΟΛΙΩΝ

30 Οκτωβρίου 2015

Η δημόσια διαβούλευση πραγματοποιήθηκε από τις 4/09/2015 μέχρι τις 2/10/2015. Σε αυτή συμμετείχαν 2 ιδιωτικές εταιρείες (CableNet, MTN) και ένας ημικρατικός οργανισμός (ATHK). Στο παρόν έγγραφο συνοψίζονται τα κυριότερα σχόλια που λήφθηκαν από τις εταιρείες/οργανισμούς.

Ε1. Ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε στο Διαγωνισμό (Δ1); Αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους επιθυμείτε να εξασφαλίσετε εξουσιοδότηση χρήσης αυτού του ραδιοφάσματος (800 MHz, 2600 MHz) καθώς και τις υπηρεσίες/εφαρμογές που θα αναπτύξετε.

ATHK: Η ATHK ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο Διαγωνισμό Δ1.

CableNet: Ναι. Πιστεύουμε ότι η κατώτατη τιμή (Reserved Price) του Δ1 θα πρέπει να είναι αρκετά χαμηλή έτσι ώστε ο πάροχος που θα αποκτήσει το φάσμα να μπορεί να ανακτήσει το κόστος του καθώς, α) συνεχίζουν να υπάρχουν αρνητικές οικονομικές συνθήκες στην Κύπρο που δυσκολεύουν ιδιαίτερα την απόκτηση κεφαλαίων και μειώνουν παράλληλα αισθητά την αξία των οποιωνδήποτε επενδύσεων, β) λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι αυτή την στιγμή υπάρχει περιορισμένος αριθμός συσκευών οι οποίες να υποστηρίζουν υπηρεσίες 3G και 4G στα 800 MHz και γ) μία χαμηλή αρχική κατώτατη τιμή θα ενθαρρύνει όλους τους παροχείς που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στον διαγωνισμό και έτσι θα μεγιστοποιηθούν τα έσοδα από την πλειοδότηση.

MTN: MTN would be interested to participate in this tender process subject to the comments made below.

A key consideration in the discussion of the Digital Dividend is clearing legacy services meaning the broadcasting services. The digital switchover took place in Cyprus but remains used for analogue TV in the occupied part of Cyprus. The usage of the spectrum remains unclear and it is for the state to provide some certainty before any auctioning takes place.

Hence, we do not currently agree with the auctioning of the digital dividend unless we have provided a thorough explanation on the interoperability of the two systems as well as the required certainty and protection in terms of resolving interference issues.

As we have indicated above, the operation of two networks in the occupied part of Cyprus using the same frequencies coupled with the absence of any formal or informal coordination of the relevant authorities is imposing certain difficulties that exist from day one of our operations. The issues are mainly twofold:

- On the technical side, there are many instances where interference is caused especially on the areas close to the “green line” with us having no means of resolving the matter. In any other instance of interference the normal route is resolution via the respective Ministries of Communications and Works not being applicable or available in the case of the networks in the occupied Cyprus.
- Further, the two networks are strategically targeting certain areas aiming to capture roaming traffic. This has been identified mainly in the areas of Nicosia city center and Larnaca airport.

Therefore, we do not agree with the licensing of the digital dividend without the government providing legal and technical certainty on the actual capability of using the spectrum and also on the means of resolving any future disputes. As stated above, the consequences of this ad hoc situation in Cyprus have been cannibalizing our network integrity and revenues in all other bands hence you may estimate that the problem will be much higher in the 800MHz band.

Ε2. Συμφωνείτε με τις πρόνοιες, τους περιορισμούς, και τις υποχρεώσεις του Διαγωνισμού (Δ1); Αν διαφωνείτε, τι εισηγείστε;

ATHK: Κατ' αρχήν θέλουμε να σημειώσουμε ότι διαφωνούμε με την πρόθεσή σας να χορηγήσετε τις συγκεκριμένες συχνότητες χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πλειστηριασμού. Η μέθοδος αυτή τείνει να αυξάνει τα τέλη στα οποία παραχωρούνται οι άδειες με αποτέλεσμα να υπάρχει καθυστέρηση στη διενέργεια επενδύσεων για ανάπτυξη των υποδομών, ενώ τα αποτελέσματα του αυξημένου κόστους εξασφάλισης των συχνοτήτων θα επιφέρουν αρνητικές επιπτώσεις στα λιανικά προϊόντα που θα παρέχονται σε χρήστες. Άποψή μας είναι ότι τουλάχιστον σε ότι αφορά τις ζώνες συχνοτήτων όπου υπάρχουν τρείς διαθέσιμες άδειες και δεδομένου ότι υπάρχουν τρείς αδειοδοτημένοι οργανισμοί, δεν υπάρχει λόγος διενέργειας διαγωνισμού.

Επιπρόσθετα θεωρούμε ότι για τα συγκεκριμένα πακέτα όπως π.χ. το πακέτο Π1.1, δικαιώματα εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να έχουν μόνο οι υφιστάμενοι αδειοδοτημένοι οργανισμοί.

Οι υποχρεώσεις κάλυψης που έχουν τεθεί θεωρούνται υπερβολικά ψηλές δεδομένης και της χρήσης πλειοδοτικού διαγωνισμού ο οποίος δυνατόν να επιφέρει αύξηση στην τιμή εξασφάλισης του φάσματος. Θα συμφωνούσαμε με τις καλύψεις αυτές νοούμενου ότι η τιμή εξασφάλισης του φάσματος θα κυμαίνετο σε λογικά, σε σχέση με τις ιδιαιτερότητες της αγοράς μας, πλαίσια.

Cablenet: Διαφωνούμε με την παραχώρηση του δικαιώματος στις ATHK, Primetel και MTN να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό Δ1 από την αρχή, καθώς κατέχουν επαρκές φάσμα από τις υφιστάμενες τους άδειες στα 900 MHz, 1800 MHz και 2100 MHz για να εξυπηρετήσουν τις υφιστάμενες αλλά και τις μελλοντικές τους ανάγκες. Θεωρούμε ότι η παραχώρηση επιπρόσθετου φάσματος τεκμηριώνεται μόνο στην περίπτωση ύπαρξης πολύ υψηλής πληθυσμιακής πυκνότητας, γεγονός το οποίο δεν υφίσταται στην Κύπρο. Συμπληρωματικά, πιστεύουμε ότι μέρος του υφιστάμενου φάσματος το οποίο παραχωρήθηκε στις τρεις εταιρίες σε κάποιες περιπτώσεις υπόχρησιμοποιείται, και πιθανή παραχώρηση επιπρόσθετου φάσματος πιθανώς να τύχει της ίδιας μεταχείρισης, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν θα υπάρχει οποιαδήποτε επιπρόσθετη υποχρέωση κάλυψης.

Η δυνατότητα συμμετοχής μόνο σε μη αδειοδοτημένους παρόχους σε ένα πρώτο στάδιο θα δώσει την ευκαιρία σε νέους παροχείς να προσφέρουν υπηρεσίες. Πιστεύουμε ότι το όφελος για την κοινωνία από την δραστηριοποίηση καινούριων παροχέων στη αγορά Κινητών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΚΗΕ) θα είναι πολλαπλάσιο από το άμεσο ίσως οριακό κέρδος που θα προκύψει για την Κυβέρνηση

λόγω αύξησης της τιμής πώλησης των συγκεκριμένων συχνοτήτων σε υφιστάμενους παροχείς. Πολύ πιθανώς επίσης, η πώληση των πρώτων πακέτων σε καινούριους παροχείς θα αυξήσει κατά πολύ τον ανταγωνισμό ανάμεσα στους υφιστάμενους παροχείς για τα εναπομείναντα πακέτα, με ψηλή πιθανότητα αύξησης της τιμής κατά πολύ περισσότερο.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι υπάρχουν τρεις παροχείς που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη δικτύων ΚΗΕ και της υψηλής διείσδυσης των υπηρεσιών ΚΗΕ στην αγορά, η οποία ανέρχεται στο 130% (στατιστικό δελτίο ΓΕΡΗΕΤ Δεκεμβρίου 2104), θεωρούμε ότι η υποχρέωση κάλυψης θα πρέπει να τύχει χαλάρωσης. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ότι οι υποχρεώσεις κάλυψης θα πρέπει να αφορούν πληθυσμιακή αντί γεωγραφική κάλυψη με τα αντίστοιχα ποσοστά όπως ορίζονται στο έγγραφο δημόσιας διαβούλευσης.

MTN: We do not have any material objection than the coverage requirements. We would suggest that the coverage requirements are kept with the current requirements of LTE over 1800MHz and not increased further or if increased the 75% target to be set for 2020 and not 2018. However, we would also emphasize the need of:

- A stable base stations licensing regime that will provide stability and certainty on networks.
- A regulatory framework that will provide backhaul solution competitive terms and cost based prices.

Ε3. Ενδιαφέρεστε για τη ζώνη 1470 MHz, η οποία χρησιμοποιείται για αποκλειστικά καθοδική ζεύξη; Αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους επιθυμείτε να εξασφαλίσετε εξουσιοδότηση χρήσης αυτού του ραδιοφάσματος καθώς και τις υπηρεσίες/εφαρμογές που θα αναπτύξετε;

ATHK: Η εξουσιοδότηση της ζώνης των 1470 είναι κατά την άποψή μας πολύ πρόωρη.

Cablenet: Όχι.

MTN: We are currently reviewing the capabilities of this band and if there is a potential use for mobile broadband, we would be showing interest within our strategic plans of mobile broadband development. However, we note the absence of

other European experiences on this band [at both network and terminal devices level].

E4. Ενδιαφέρεστε να συμμετάσχετε στο Διαγωνισμό (Δ2); Αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους επιθυμείτε να εξασφαλίσετε εξουσιοδότηση χρήσης αυτού του ραδιοφάσματος (3400-3600 MHz, 3600-3800 MHz) καθώς και τις υπηρεσίες/εφαρμογές που θα αναπτύξετε;

ATHK: Η ζώνη των 3600 θεωρούμε ότι θα απαιτηθεί μελλοντικά αλλά στο μεσοπρόθεσμο διάστημα δεν μπορεί να αξιοποιηθεί.

Cablenet: Όχι.

MTN: Similarly (to our comments in question E4), we are reviewing our spectrum roadmap and MTN could be interested to acquire some spectrum in the band for capacity reasons and use of small cells in the urban areas.

E5. Συμφωνείτε με τις πρόνοιες, τους περιορισμούς, και τις υποχρεώσεις του Διαγωνισμού (Δ2); Αν διαφωνείτε, τι εισηγείστε;

ATHK: Ισχύουν τα σχόλιά μας στην απάντησή μας για την ερώτηση E2.

Cablenet: Δεν έχουμε σχόλια.

MTN: We do not have any objection.

E6. Ζητούνται σχόλια για το πώς καθορίζεται με σαφήνεια η «μη χρήση του ραδιοφάσματος» (spectrum hoarding) και πως στοιχειοθετείται κατά την άποψη σας η «μη χρήση του ραδιοφάσματος»;

ATHK: Ο καλύτερος τρόπος διασφάλισης της μη χρήσης του ραδιοφάσματος θα ήταν κατά την άποψή μας ο περιορισμός των συμμετεχόντων στους υφιστάμενους παροχείς σε συνδυασμό με την επιβολή χρονικών υποχρεώσεων για τη χρήση του φάσματος.

Cablenet: Όπως αναφέραμε και σε προηγούμενα μας σχόλια ο τερματισμός είναι λογικός σε μια προθεσμία τριών ετών για την έναρξη παροχής υπηρεσίας και δύο ετών μετά τη λήξη της προθεσμίας γεωγραφικής κάλυψης, νοούμενου ότι δεν ισχύει κώλυμα (force majeure), όπως π.χ. παρεμπόδιση εγκατάστασης σταθμών βάσης ή/και συνεγκατάστασης πομποδεκτών.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό της «μη χρήσης φάσματος», αναγνωρίζουμε ότι αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο να προσδιοριστεί. Θεωρούμε πως ο μόνος τρόπος ορθού

προσδιορισμού του είναι στη βάση ανεξάρτητης μελέτης που θα πρέπει να γίνεται υπό την αιγίδα και τις οδηγίες του ΤΗΕ κατά τακτά διαστήματα (πιθανώς κάθε 3 χρόνια) από ανεξάρτητους εμπειρογνόμονες. Για να καταστεί δυνατό να καλύπτεται το κόστος της συγκεκριμένης μελέτης θα πρέπει πιθανώς να χρεώνεται ένα μικρό στα ποσοστό στα έσοδα όλων των παροχέων ΚΗΕ ετησίως. Οπωσδήποτε τα οποιαδήποτε στοιχεία για ικανοποιητική ή μη χρήση φάσματος που παρέχονται απευθείας από τους παροχείς είναι μη αντικειμενικά και άρα μη αξιόπιστα και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό της μη χρήσης φάσματος. Θα πρέπει να τεθούν όρια ελάχιστης αξιοποίησης φάσματος, ώστε να μπορεί να στοιχειοθετηθεί δικαιώμα τερματισμού χρήσης εάν η χρήση από τον αδειοδοτημένο πάροχο είναι κάτω από ένα λογικό επίπεδο στο τέλος της ανάλογης προθεσμίας (υποαπασχόληση φάσματος).

Θα πρέπει να υπάρχει επίσης αυτόματη ανάκληση του δικαιώματος χρήσης σε περίπτωση που ο οποιοσδήποτε πάροχος εξαγοραστεί ή συμπράξει με άλλο εξουσιοδοτημένο πάροχο εντός κάποιου ελάχιστου χρόνου π.χ. δέκα χρόνια από την ημερομηνία αδειοδότησης.

MTN: We do not consider that imposing obligations such as these are in the interests of consumers and citizens. This is for a number of reasons. We believe that they are very difficult to make workable in practice because of the problem of defining what constitutes use and therefore the trigger for revocation. There may be entirely legitimate reasons for spectrum remaining unused – the licensee may be holding back until it sees a suitable commercial opportunity or until the technology it wishes to use is ready. Imposing such an obligation also has the potential to distort and/or freeze the incentives to invest in use of the spectrum and so reduce the benefits for consumers and citizens which the award would otherwise create. Further, the coverage requirements are adequate safeguards of usage of spectrum.

Spectrum trading will also assist in full utilization of frequencies hence we do not consider that specific ex ante hoarding obligations are necessary.

Ε7. Σχολιάστε τα κριτήρια που πρέπει να πληρούν οι Αιτητές για να έχουν δικαιώμα συμμετοχής στους Διαγωνισμούς.

ATHK: Με βάση τα όσα έχουμε αναφέρει στην ερώτηση 6, θέση μας είναι ότι πρέπει να υπάρχει περιορισμός συμμετοχής στους υφιστάμενους αδειούχους παροχείς δικτύων κινητής τηλεφωνίας.

Cablenet: Τα κριτήρια θα πρέπει να είναι αρκετά χαλαρά ώστε να μπορούν να συμμετέχουν και νέοι παροχείς για το μέγιστο κέρδος της κοινωνίας από την αδειοδότηση του εν λόγω φάσματος.

MTN: We do not have any comments.

E8. Σχολιάστε τα κριτήρια επιλογής των Αιτητών προκειμένου να καταστούν Πλειοδότες και να έχουν δικαίωμα συμμετοχής στους Πλειστηριασμούς.

ATHK: Συμφωνούμε με τα κριτήρια.

Cablenet: Όπως τοποθετηθήκαμε και με προηγούμενα μας σχόλια, θεωρούμε ότι το επιχειρηματικό πλάνο των αιτητών θα πρέπει να δοθεί στο ΤΗΕ από τον επιτυχόντα πλειοδότη μόνο μετά από την λήξη του πλειστηριασμού, καθώς ενδεχομένως να περιέχει ευαίσθητες πληροφορίες ή να παραπέμπει έμμεσα ή άμεσα στο μέγιστο ποσό που είναι διατεθειμένος να πληρώσει κάποιος πλειοδότης. Η τυχόν διαρροή των επιχειρηματικών πλανών πριν τον πλειστηριασμό σίγουρα θα καταστεί ολέθρια τόσο για τους πιθανούς πλειοδότες, όσο και για τον ίδιο τον πλειστηριασμό.

MTN: We do not have any comments.

E9. Σχολιάστε τον τρόπο και χρόνο καταβολής των τελών των Εξουσιοδοτήσεων Ραδιοεπικοινωνιών.

ATHK: Συμφωνούμε με την καταβολή του τέλους σε τέσσερεις δόσεις πλην όμως θεωρούμε ότι οι δόσεις θα πρέπει να αρχίσουν να καταβάλλονται μετά την πάροδο ενός έτους από την χορήγηση της εξουσιοδότησης και την καταβολή του 20% του ποσού.

Cablenet: Θεωρούμε ότι η καταβολή των τελών για τους νεοεισερχόμενους θα πρέπει να γίνει σε ένα εύρος 10 χρόνων, πρακτική η οποία εφαρμόζεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και έχει εφαρμοστεί σε προηγούμενο διαγωνισμό από το ΤΗΕ. Με αυτό τον τρόπο δίνεται χρονικό διάστημα ανάκτησης μέρους των εξόδων των νεοεισερχομένων. Για τους υφιστάμενους παροχείς η καταβολή θα πρέπει να γίνει κατά την ολοκλήρωση του πλειστηριασμού εφόσον κατέχουν σημαντικά εισοδήματα από τις εγκαθιδρυμένες υπηρεσίες τους.

MTN: The payment of licensee fees shall be the same as those that were provided to the third mobile entrant, Primetel and hence annual instalments shall be allowed if the spectrum is provided to the current MNOs. If the spectrum auctions is creating a

fourth or any new operator then the payment of licenses fees terms finds us in agreement.

E10. Σχολιάστε οποιαδήποτε άλλη πτυχή ή θέμα της παρούσας δημόσιας διαβούλευσης επιθυμείτε.

ATHK: Θεωρούμε ότι το ποσό στο οποίο θα πρέπει να χορηγηθεί η εξουσιοδότηση πρέπει να είναι τέτοιο που να διασφαλίζει την παροχή κινήτρων για διενέργεια επενδύσεων στην ανάπτυξη υποδομών. Ως εκ τούτου θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το συγκεκριμένο ποσό δεν θα διογκωθεί πλασματικά με τη χρήση πλειοδοτικού διαγωνισμού. Η μέχρι σήμερα εμπειρία από τη χρήση πλειοδοτικών διαγωνισμών έχει δείξει μεν ότι τα έσοδα του κράτους έχουν αυξηθεί, αλλά παράλληλα υπήρξε μια καθυστέρηση στη διενέργεια επενδύσεων για ανάπτυξη υποδομών δείχνοντας ξεκάθαρα τη σχέση μεταξύ πλειοδοτικών διαγωνισμών και επενδύσεων.

Cablenet: Δεν έχουμε σχόλια.

MTN:

Award proceedings and starting/reserve price for new entrants

Setting the right starting price is considered by MTN as a material duty of the authority during a public consultation phase, which aims to evaluate the market demand and analyze the competitive environment before proceeding.

Overall we would like to emphasize the criticality of the starting price and the obligation of DEC to publish for consultation the proposed reserve prices for each auction and band and the respective methodology for the comments of the market and interested providers.

Finally, any award of spectrum at a very low price without transparent and non-discriminatory setting of reserve prices would constitute a state aid within the meaning of Article 107(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union. That article prohibits the grant of state aids in the following terms:

"Save as otherwise provided in the Treaties, any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market."

The Commission and the European Courts have made it clear that differential pricing of telecommunications licences, or awards of such licences at less than market price, may not constitute state aid, but on the strict conditions that fees are calculated according to a common methodology and that all operators are dealt with under the same set of rules: see Decision NN 76/2006 (Czech Republic – award of 3rd UMTS licence) and Cases T-474/04 Bouygues SA v Commission [2007] II-02097 and C-431/07P Bouygues SA v Commission [2009] ECR I-02665. The Commission guidelines on state aid on broadband are also relevant here.

Award proceedings and starting/reserve price for existing operators

Spectrum has a substantial economic value as telecommunications services are a key input of the modern economy. As we stated above for every 10% increase in the penetration of broadband services, there is an increase in economic growth of 1.38 %. Efficient spectrum allocation and management shall qualify as the overriding target of governments. Efficient allocation and management do not necessarily mean revenues increases but rather allocating and managing spectrum in that way that enterprises holding the spectrum are effectively investing to the benefit of the society.

MTN does not consider the payment of a high consideration for the acquisition of the extra spectrum as proposed in this public consultation. The biggest challenge for an operator is to justify the Return on Investment and business case for the high investments in LTE network deployment.

An additional high payment on spectrum licensing will not provide any incentive in deploying LTE networks. In most cases, a full-scale nationwide rollout strategy may not make economic sense, since the returns on data rich LTE services in rural and semi-urban areas may not be as attractive as in urban areas.

Hence, we would be ready to commit our strategic planning on rollout and speed requirements but not in paying a premium for assisting Cyprus to reach its digital targets whereas all necessary investments are made by us and yet having a not fully utilised network in terms of broadband due to the low digitalisation of the state and society overall.